

งานเขียนทางวิชาการ

พุทธศาสนศึกษาตีพิมพ์ออกมาสองฉบับแล้ว มีท่านผู้อ่านจำนวนหนึ่งส่งข้อเขียนมาให้กองบรรณาธิการพิจารณาเพื่อนำลงตีพิมพ์เผยแพร่ในพุทธศาสนศึกษา ข้อเขียนที่ส่งมานี้กองบรรณาธิการน้อมรับไว้ด้วยความปลาบปลื้มยินดี และจะพิจารณาเพื่อหาโอกาสตีพิมพ์ต่อไป

จะอย่างไรก็ตาม เนื่องจากตั้งแต่ต้นที่วารสารของเราเริ่มตีพิมพ์ ทางกองบรรณาธิการไม่เคยชี้แจงแนวทางและลักษณะของข้อเขียนที่พุทธศาสนศึกษาสนใจจะตีพิมพ์ ณ โอกาสนี้ เราจึงขอเสนอแนวทางและลักษณะการเสนองานอย่างกว้างๆ เพื่อให้ท่านผู้อ่านรับทราบ จะได้เสนองานที่ตรงกับเป้าหมายของวารสารได้เหมาะสมยิ่งขึ้น วารสารหรือหนังสือรายคาบใดๆ ย่อมมีเป้าหมายและกรอบของความสนใจมุ่งไปที่ขอบเขตใดขอบเขตหนึ่งเสมอ พุทธศาสนศึกษาก็เช่นเดียวกัน ต่อไปนี้อาจถือได้ว่าเป็นลักษณะงานเขียนที่วารสารของเราสนใจตีพิมพ์เผยแพร่

๑. เป็นงานทางวิชาการ คำว่า 'ทางวิชาการ' แม้จะกำกวม แต่ก็พอนิยามให้เห็นภาพกว้างๆ ได้ งานเขียนทางวิชาการในที่นี้เราหมายถึงงานที่มีรูปแบบในการนำเสนออย่างมุ่งให้เกิดความรู้มากกว่ามุ่งให้เกิดอารมณ์ความรู้สึก โดยที่รูปแบบดังกล่าวนี้อำนวยความสะดวกแก่ผู้อ่านในการสอบค้นตามถูกต้อง หรือแหล่งความรู้ที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม ด้วยเหตุผลนี้ การอ้างอิงข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล จึงมีบทบาทสำคัญในระดับหนึ่งในการเขียนงานทางวิชาการ แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่าปริมาณของการอ้างอิงข้อมูลจะเป็นสิ่งวัด

คุณภาพของงานวิชาการ บทบาทของการอ้างอิงข้อมูลคืออำนวยความสะดวกแก่ผู้อ่านที่จะติดตามสืบค้นความถูกต้องหรือความรู้เพิ่มเติม

จากที่กล่าวมางานวิชาการจึงแตกต่างจากงานเทศนาและบทความทางวิชาการย่อมแตกต่างจากบทความเผยแพร่ธรรมะ ข้อเขียนจำนวนหนึ่งที่ส่งมายังกองบรรณาธิการมีลักษณะเป็นบทความธรรมะงานในลักษณะนี้มีประโยชน์และความเหมาะสมในกาลเทศะหนึ่ง ซึ่งวารสารของเราขอสงวนท่าทีจะไม่เข้าไปร่วม ข้อเขียนทางวิชาการจะมุ่งสนับสนุนเนื้อหาของพุทธธรรมย่อมได้ แต่ทั้งนี้รูปแบบและกระบวนการวิธีนำเสนอความคิดต้องมีลักษณะเป็นวิชาการที่มุ่งกระตุ้นความรู้มากกว่าอารมณ์ และมุ่งแจกแจงข้อเท็จจริงแทนการเทศนา

๒. เป็นงานเชิงวิเริ่มสร้างสรรค์ งานที่มีรูปแบบการนำเสนออย่างเป็นวิชาการนั้น อาจจำแนกได้เป็นสองประเภท ประเภทแรกคืองานรวบรวมหรือรายงานสิ่งที่รู้จักกันดีในวงการนั้นๆ อยู่แล้ว งานประเภทนี้ปกติจะมุ่งให้คนนอกวงการอ่าน บทบาทหลักของงานประเภทนี้คือ การให้ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ แก่คนนอกวงการ ประเภทต่อมาคืองานที่มุ่งเสนอข้อคิดหรือข้อค้นพบใหม่ๆ ซึ่งยังไม่มีคนในวงการนั้นๆ ริเริ่มเสนอมาก่อน บทบาทหลักของงานประเภทนี้คือ กระตุ้นให้เกิดความคิดและประเด็นความรู้ใหม่ๆ ภายในวงการนั้นๆ ปกติงานเขียนประเภทนี้มุ่งไปที่คนอ่านที่อยู่ในวงการนั้นๆ ซึ่งมีความรู้พื้นฐานทั่วไปในระดับพอสมควร ไปจนถึงดีมากอยู่แล้ว

วารสารของเราเน้นตีพิมพ์งานวิชาการประเภทที่สอง การเรียกร้องดังกล่าวนี้ อาจดูเป็นเรื่อง 'ขอมาก' เกินไป ก็ได้ภายในวัฒนธรรมทางวิชาการแบบไทย แต่เรื่อง เช่นนี้ถือเป็นปรากฏการณ์ปกติธรรมดาในวารสารทาง วิชาการชั้นนำของต่างประเทศ จะอย่างไรก็ตามด้วย ความคำนึงถึงเงื่อนไขและสภาวะความเป็นจริงบาง ประการของสังคมวิชาการของไทยเราซึ่งแตกต่างจาก ของต่างประเทศ กองบรรณาธิการจะใช้หลักความยืดหยุ่น ตามที่เห็นว่าเหมาะสม เราอาจไม่เรียกร้องงานชนิดที่ วิริทธิ์สร้างสรรค์อย่างสมบูรณ์แบบ แต่เราเรียกร้องงานที่ 'ให้อะไรใหม่ๆ บ้าง' ไม่ใช่สักแต่ว่าเป็นงานเชิงให้ความรู้ ทักๆ ไปที่อาจหาอ่านได้ในหนังสือธรรมะหรือหนังสือ สอนพุทธศาสนาที่แพร่หลายอยู่ในตลาดหนังสือ

พบกับอีกสี่เดือนข้างหน้าครับ ฉบับหน้าเรามีเรื่อง เตรียมไว้ตีพิมพ์แล้วคือ บทเสวนาเรื่อง 'พุทธศาสนากับ สังคมไทย' โดย ดร.สุวรรณา สถาอานันท์ กับ ดร. ประพนธ์ อัครวิรุฬหการ นอกจากนั้นก็มียางานการ วิจัยเรื่อง 'พระสงฆ์มอญในสังคมไทย' โดย ดร. อรรถจินดา ตีมตุง และคณะ พร้อมบทความ และ ข้อเขียนอื่นๆ ที่น่าสนใจ เฉพาะบทเสวนานี้กอง บรรณาธิการจะให้มีทุกฉบับหากเป็นไปได้ โดยเรา จะเรียนเชิญท่านผู้ทรงคุณวุฒิทางพุทธศาสนาและ ศาสตร์ที่เกี่ยวข้องมาร่วมกันถกเถียง ให้ข้อคิดและ วิพากษ์วิจารณ์ในประเด็นต่างๆ ที่น่าสนใจซึ่งเกี่ยวข้อง โดยตรงกับพุทธศาสนาในสังคมไทย